

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre ... 12 korona.
 fél évre ... 6 "
 negyed évre ... 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinnél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula

Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Bánffy Dezső báró beszámolója.

Báró Bánffy Dezső, Szeged város első kerületének képviselője vasárnap délelőtt tartotta beszámoló beszédét a Tisza-szálló nagytermében. Bánffy Dezső, aki Eötvös Károly és Dániel László képviselők kíséretében jelent meg, beszámoló beszédében kiterjeszkedett az egész politikai helyzetre és lényegében a következőket mondotta:

A kölcsönös bizalomnak alapjai meginogtak az utóbbi három év kormányzatának ideje alatt, mert bizony a közélet hitelének alapja inog meg, ha a pártok más hirdetnek programban és más vallanak be audienciákon, kormányt vállaló előterjesztéseikben, gyakorlati politikájukban.

Fájó szívvel látja, ha a nemzet és királya közötti ellentétek még élesebbé válnának és folytatódna az a három éves gyakorlat, mely 1906-ban a koalíciónak hatalomra jutásával kezdődött és maig meg nem szűnt és abban áll, hogy nem a nemzet különböző nézetű pártjai között foly a küzdelem, hanem a nemzet és a király között. Ma a parlamentarizmus igaz fogalmai ellenére paktumokat, békekötéseket, talán csak fegyverszüneteket köt a nemzet királyával. Az ellenértékért így a mai bölcsezet az ódiót a királyra hárítja, míg az alkotmányunk által nem ismert vétőjogot is elismerve s nem gondolva meg, hogy annak következményei mily károsak és mily kevésbé kedvezők a jövőre nézve. Az elvekké váló játszás ezen rendszere, az elvekké a nemzet érdekeinek megfelelő céloknak felfüggesztése az a lejtő, melyre jutottunk, amelyből menekvés nincs.

Létrehoztuk — ugymond — Ausztriával 1917-ig a gazdasági közösséget, mely ellen a nemzeti küzdelem idejében legerősebben harcoltunk; vállaltunk gazdasági életünknek egyáltalában meg nem felelő terheket, annéltantunk a közjogi helyzet tisztázása nélkül érvényben levő törvény ellenére törvényhozási elhatározás nélkül tartományokat; vállaltunk a törvényhozás tudta nélkül különböző kárpótlásokat; vállaltunk ugyan csak a törvényhozás tudta nélkül a szerb mozgolódás címén nagy katonai terheket, anélkül, hogy gondoskodni tudtunk volna arról, hogy gazdasági eszközökkel megkerestük volna a módját annak, hogy a balkáni ellentétes érdekek kiegyenlítessenek, sőt Szerbia megfelelő gazdasági kielégítésével velünk érdekazonosságba hozott volna.

A bankkérés tekintetében az én álláspontom megmásíthatatlan, megdönthetetlen: feltétlen hiva vagyok az önálló magyar banknak.

Valóságos bünszamba megy a kormány a bankkérésben követett eljárása. A mikor a kormány minden eddigi kiegyezésnél csufosabb kiegyezést 2 százalékos kvótaemelé-

sel megkötötte, ezt a csufos vereséget azzal szepítgette, hogy ezzel a kvótaemeléssel tulajdonképpen az önálló bank létesítése van megfizetve. Pedig az önálló bank eltemetésének sirásó munkáját már ekkor kezdette meg a kormány.

Most pedig, hogy végtére szint kellett vallania a kormánynak, előállt a kartellbankkal. Hogy milyen szemfényvesztés, porhintés az ország szemébe, de igazában, hogy mily országos becsapás akart lenni ez a famózus kartellbank, azt nem kell hogy én itt bővebben kifejtssem. Kifejtette ezt eléggé Popovics bankkormányzó, amidőn nyíltan kijelentette, hogy a kartellbank csakis színelges bank lett volna. És ma az ország tulajdonképpen az osztrák kormánynak köszönheti, hogy a magyar kormány nem csapta be a kartellbankkal.

Demokratikus szellemre és alakulásra van szükség, liberális irányzattal. Nem szabad hogy egy osztály, vagy érdekcsoport fegyverrel segítsék az egyest sulyra és érvényesülésre, minden saját egyéni érdeme nélkül. Az általános választójog behozatala mellett egy ilyen egészséges demokratikus, liberális alapelveken nyugvó pártalakulása van szükség, ha azt akarjuk, hogy az a csőd, mit a koalíció magára illesztett, a nemzetet is magával ne ragadjja.

Bethlen-ünnep Marosillyén.

A Hunyadmegyének Marosillye községében hazafias szép ünnepély folyt le f. hó 8-dikán. Ekkor avatta fel a nagyenyedi Bethlen-koll. főgimn. ifjusága a Bethlen Gábor fejedelem szülőházán elhelyezett emléktáblát minden tekintetben gyönyörűen sikerült ünnepély keretében.

A kellemetlen hűvös és havas idő daczára az ünnepély összegyűjtötte nemcsak a község minden magyarját, de a közelebbi és távolabbi vidéket is. Ott voltak erdélyi részünk országos jellegű tudományos és irodalmi társulatai, az Erdélyi Múzeum és Erdélyi Irod. Társ. megbízottjai, a szomszédos vármegyék küldöttei, a szászvárosi ref. Kuunkollégium hatvan diákja s vagy öt tanára Simon Ferencz ig. vezetésével, a dévai állami főreáliskola, tanárokból és ifjuságból álló igen tekintélyes küldöttsége Göllner Károly kör. ig. vezetése mellett, Nagyenyed város, az Alsófehér- és Hunyadmegyei Tört. és Régészeti társulatok, a kolozsvári és budapesti Bethlen Gábor körök, a kolozsvári ref. theológia ifjusága, Gyulafehérvár város, a hunyadi ref. egyházmegye stb. küldöttei és megbízottai. Szóval a községből, a közelebbi és távolabbi vidékről igen tekintélyes és szép számú közönség volt tanúja a Bethlen-koll. főgimn. ifjusága lélekemelő ünnepélyének. A Bethlen-koll. képviselőtársaság 70 diák és 14 tanár jelent meg.

Az érkező ifjuságot és a közönséget a vasuti állomáson a község megbízottja fogadta egy pár lelkes szóval, mely után az egész nagy menet megindult az ünnepély színhelyére. Nemzeti lobogók alatt és zene-

szó mellett indult meg és haladott a tömeg a község főutcáján végig, egészen az ünnepély színhelyéig. Elül az állami elemi iskola növendékei és a község lakói haladtak. Az egész utvonalon lelkes, ünneplő közönség üdvözölte az elhaladókat.

Az ünnepély színterét a báró Jósika uradaiom kitűnő főerdésze, Csató Pál díszítette fel nagy gonddal és igen izlésesen s egyszerűsággal ő várta az érkező közönséget is a Bethlen Gábor szülőháza előtt.

A közönség megerkezése után megkezdődött a lélekemelő ünnepély a már ismeretes műsorral. A nagyközönség a Hymnust énekelte el, mely után Bodrogi János Bethlen-koll. tanár, ki lapunknak mult évi aug. 14-diki számában kezdeményezte ezen kegyeletes emlékünnepet, mondotta el ünnepi beszédét. Beszéde folyamán szólott az emléktábla történetéről s megemlítette, hogy ezt a házat először Bethlen István, a Bethlen Gábor fejedelem testvéröccse látta volt el emléktáblával 280 esztendővel ezelőtt, az azonban elveszett. Ez az emléktábla, melyet az ifjuság most elhelyez, a második. Szólott az erdélyi nemzeti fejedelemség jelentőségéről magyar nemzeti és világtörténeti szempontból s méltatta a Bethlen Gábor nagy érdemeit. Majd a báró Bornemissza- és a Jósikacsaládnak mondott köszönetet, hogy e házat megőrizték, végre a község lakóit buzdította hazaszeretetre és egyetértésre.

A beszéd után a főgimn. ifj. önképzőkör dalkara, azután pedig Jeney Endre VIII. o. t. szavalata következett, ki „Bethlen Gábor emlékezete” cz. Berde Sándor által írt ódát adta elő. Azután a főgimn. ifjuság koszorúját helyezte el Berde Károly VIII. o. tanuló.

Az emléktáblát megörzés végett az uradaiom nevében Csató Pál főerdész vette át, mely után a küldöttségek rendre jöttek s egymásután helyezték el egy pár lelkes szó és beszéd kíséretében koszorúikat. Koszorúkat helyeztek: 1. Báró Bornemissza-család. 2. Bethlen-kollégium előjárósága. 3. Bethlen-koll. tanítóképző. 4. Erdélyi Múzeum-Egylet. 5. Erdélyi Irodalmi Társaság. 6. Hunyadvármegye közönsége. 7. Gyulafehérvár város közönsége. 8. Nagyenyed város közönsége. 9. Szászvárosi Kuunkollégium ifjusága. 10. Dévai m. kir. állami főreálisk. ifjusága. 11. Budapesti ifjusági Bethlen Gábor-kör. 12. Kolozsvári ref. theol. ifjusága. 13. Alsófehérmegyei Tört. és Reg.-társ. 14. Hunyadmegyei Tört. és Reg.-társ. 15. Hunyadi ref. egyházmegye. 17. Marosillye község közönsége. 17. Marosillyei Kaszinó. 18. Marosillyei polgári-kör és 19. Marosillyei ref. egyház.

A gyönyörű koszorúk nagyobb részben csinált virágból (cser, babér, pálma) voltak s megfelelő feliratos szalaggal voltak ellátva.

A koszorúk elhelyezése után a Szózat elénekülésével zárták be a minden tekintetben örökre emlékezetes szép ünnepélyt.

Az emléktábla fekete gránit, 90 cm. széles és 130 cm. hosszú. Felirata ez:

EBBEN A HÁZBAN SZÜLETETT 1580-BAN BETHLEN GÁBOR ERDÉLYI DICSŐ FEJEDELME S A GYULAFEHÉRVÁRI-NAGYENYEDI BETHLEN-KOLLÉGIUM ALAPÍTÓJA. EZT AZ EMLÉKTÁBLÁT ÖRÖK HÁLAJA JELEÜL ÁLLITOTTA A BETHLEN-KOLL. FŐGIMN. IFJUSÁGA 1909. MÁJUS 8.

A leleplezési ünnepély után a Bethlen-koll. egész ifjúsága és tanárai s szintén a küldöttek egyrésze a Jósika uradalom vendéglő helyiségében voltak hivatalosak vacsorára, mint a br. Jósika vendégei.

Este a kaszinó helyiségében jótékony célú műsoros estély volt, mely alkalommal két ízben a Bethlen-koll. főgimn. önképzőköri zenekara szerepelt. „Czinka Panna“ melodramát nagy tetszés mellett adták elő a dévai főrealisk. tanulói és Bodrogi János Bethlen-koll. tanár tartott felolvasást Bethlen Gáborné Károlyi Zsuzsánna fejedelemszonnyról, úgy tüntetve fel a nagy fejedelemszonnyról, mint az igazi magyar asszonynak minden időkre egyik legnemesebb mintaképét.

Az ünnepély érdeme Bodrogi János tanáré, ki a Bethlen-kultusznak lelkes híve s az általa ily szellemben nevelt kollégiumi ifjúságé. Legyen érte nekik minden hazafias szívből elismerés és köszönet.

Közigazgatási bizottság ülése.

A K. B. f. hó 12-én tartotta gyűlését br. Kemény Árpád főispán elnöke alatt. A választott tagok közül jelen voltak: gróf Bethlen Sándor, Csató János, Batta Bertalan, Gáspár János, Török Bertalan, Zeyk Kálmán, Zeyk Dániel.

B. B a n f f y Kázmír alispán jelentése szerint a közigazgatási ügymenet rendes.

Dr. I n c z e d y J. Ödön főjegyző fejelemi, Zalányi Farkas aljegyző vízhasználati, Horváth József aljegyző mezőrendőri, Kovács Kelemen aljegyző volt urbéres vagyoni, ifj. Dániel Lajos közig. gyakornok gyógyköltség ügyeket adott elő.

Dr. J e n e y Elek árvaszéki elnök havi jelentése szerint az ügymenet rendes.

Dr. D o b o z y Vilmos főorvos jelenti, hogy ápril havában az egészségügy némileg kedvező volt, miután a születések száma emelkedett, a halálozás csökkent. Született 795, meghalt 615 egyén. Roncsoló toroklob 23 esetben († 5), vörheny 29 esetben († 3), kanyaró 240 esetben († 8), hőkhurut 135 esetben († 16) fordult elő. A mulasztó közegek ellen vizsgálat lett rendelve. Számos iskolát vizsgált meg. A megyei kórházban ápolatott 163 beteg; meghalt 5, ápolás alatt maradt 81 beteg.

B e r e c z k y Miksa h. p. ü. igazgató jelenti, hogy 2.605.450 korona egyenes adó-tartozásból április hóban befizettetett 49.141 korona, egész évben befolyt 268.362 kor., hátralék 2.237.088 korona. Ezen kívül 11 ügyet adott elő.

D á n i e l Imre kir. ügyész jelenti, hogy a fogházak állapota rendes.

N e h é z János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy összesen 55 tanintézetet látogatott meg. A verespataki áll. kisdédóvoda részére megfelelő ház lett vásárolva. A vármegyei általános tanítóegyesület Gyulafehérvárt ünnepelte 25 éves fennállását. Kegyelettel emlékezik meg Dömök Erzsébet nagyenyedi polg. leányisk. igazgatónő elhunytáról. Több felekezeti iskolában tapasztalt feltűnő mulasztások ügyében a kir. tanfelügyelő előterjesztésére a K. B. megtette a törvényes intézkedéseket.

A l b e r t Iván kir. épít. hiv. főnök jelente szerint az állami közutak megfelelők, forgalmi akadály csekély mérvben fordult elő, az elsodort marosportusi hid kompjárat-tal lévén helyettesítve. A törv. hatósági közutak kielégítőek, a csombordi elsodort hid helyen kompjárat van. Az oláhdályai, hosszutelke—sz.—preszákai, pókafalva—sz.—preszákai, oláhbogáti, és alamor—vizaknai utszakások, a bucumszászai utrész kiépítése munkába adatott.

S z é k e l y Károly áll. állatorvos jelentése szerint lépfene 8 esetben fordult elő. Különb. az állategészségügy nem volt kedvezőtlen.

A Dömök Erzsébet síremlék alpra újabb adakoztak:

Reinbold Olivér és neje	10 kor.
Ózv. Czirner Józsefné	5 kor.
Ráskay Vilmos	5 kor.
Ráskay Béla és neje	5 kor.
Szathmári Mária áll. tanítónő (Kraszna)	2 kor.

További adományokat készséggel fogadjunk és nyugtázzunk.

Vegyes hírek.

— **Időjárás.** Május első fele hű maradt az idén is régi rossz híréhez. Folyó hó 9-dik és 10-dikére virradóra éjjel annyira leszállt a hőmérsék, hogy az ország sok vidékéről fagyponat alatti hőmérséklet, sőt Nagyváradról és Nagyszébenből —5 C°-t jeleztek a tudósítások. Nalunk is volt fagy, mely a kerti veteményeket, sőt itt-ott a szőlőt is nagyon megviselte. Általában azonban a szőlőben okozott kár meg elviselhető. Folyó hó 10-diken melegebb légáramlat indult meg, melynek nyomán áldásos tavaszi permeteg hullott.

— **Rektor-választás a kollégiumban.** A Bethlen-főiskola előjárósága f. hó 10-dikén tartott gyűlésében L á z á r István főgimnáziumi tanárt az 1909—10. tanévre rektor-professzornak választotta.

— **Halálozás.** Sebestyén Sándor nyugalmazott polg. iskolai tanító, ki a nagyenyedi áll. polg. iskolában annak keletkezése óta egész az utóbbi években történt beteges állapotáig szép sikerrel működött, f. hó 11-dikén meghalt. Nagy családja, tanítványainak szép serege és sok jó barátja ószinte fájdalommal gyászolja elhunytát. 58 éves volt. Temetése ma délután lesz.

— **Gyász hírek.** Aranyosrákosi R á k o s i István Abrudbánya volt polgármestere, 1848—49-diki tűzmester, unitárius egyházi tanácsos. az abrudbányai unitárius egyházközség keblei tanácsosa, bányaigazgató 85 éves korában, f. hó 7-én délután 2 órakor, végelgyengülésben meghalt. Temetése f. hó 9-én délután 4 órakor volt az unitárius vallás szertartása szerint nagy részvét mellett Abrudbányán. — B o m b a Antal áll. faiskola felügyelő fiatal felesége Verbitzky Emma f. hó 10-én este hosszas szenvedés után tüdővészben meghalt. Tegnap temették. Ifj. T o m a i Pál 3 és fél esztendő, szép fiacskáját, a kis Misikét, ragadta el a halál a szülők ölelő karjaiból f. hó 11-én.

— **A „Nagyenyedi Daloskör“** folyó hó 16-dikén — vasárnap — a Bethlen-főiskola dísztermében hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Beethoven: „Symphonia Nr. 5.“ játssa az egyesület zenekara. 2. Wagner: „Tanhauser bevonulási induló“, a az egyesület zenekarának kísérete mellett énekli a vegyeskar. 3. Császár D. „Kunok“ dalműből kettős, az egyesület zenekarának kísérete mellett énekli Csiky Istvánné és Felméri Sándor. 4. Abt F. „Serenad“, énekli az egyesület férfikara. 5. Beethoven: „Emléklap“ (Album-Blatt „Für Elize“) átirta Kun László, czimbalmon játssa Jurenák Lenke czimbalom-tanárnő. 6. Busch: „Elégia“, játssa az egyesület zenekara. Kezdeté este 5 órakor. Belépő-díj 1 korona. Műsor kezdetekor s az egyes pontok alatt a te-

rem-ajtók bezáratnak, miért is a közönséget pontos megjelenése kívánatos. Felül-fizetéseket a daloskör köszönettel fogad.

— **Vasuti szerencsétlenségek.** Vasárnap reggel az 544-es számú tehervonat Kolozsvárt a bejáratú váltónál hibás váltóállítást folytán kisiklott. A mozdonyvezető súlyosan megsebesült, nyolcz kocsi pedig összetört. A másik baleset Derestyé—Hétfalunál történt, a mikor a Brassó felé haladó gyorsvonat elgázolta Csuhá János pályafelügyelőt. A teljes gyorsasággal rohanó vonat felismerhetetlen véres ronccsá zuzta a szerencsétlen vasutast, aki özvegyet és nyolcz gyermeket hagyott maga után.

— **Elveszett vasárnap** — f. hó 9-én — délelőtt a Kossuth-utca felső harmadától a református templomig vezető úton, vagy esetleg a kollégium és a leányiskola előtti járdán egy gyöngyökből és türkisz kövekből összefoglalt fűl b e v a l ó. — Kéretik a megtaláló, hogy sziveskedjék a rendőrséghez bevinni, hol — ha kívánja — megfelelő jutalomban fog részesülni.

— **Rövid hírek.** Kolozsvárt Zorger György lakatosmestert és ipartestületi titkárt éjjeli betörésen fogták el. — Marosvásárhelyt letartóztatták a városi számvevőség díjnokát, mert hamis nyugtákra pénzt vett fel a városnál. — Eszéken felakasztották az anyagiilkos Radoszavlyevic Pál cigány legényt. Mikor a hóher kezére adták megbánást kiabált. — A borászati felügyelők jelentése szerint az országban a szőlők 80%-ka ment tönkre a májusi fagy miatt. — Makón egy eddig ismeretlen tolvaj több ezer értékű ékszer és értékpapirt lopott és az ottani rendőrség értesítése szerint Erdély felé szökött meg.

— **A japán nők.** Nincs nép a földön, melynek különféle társadalmi rétegeiben a női típusok oly határozott különbséget mutatnának, mint Japánban. A japáni parasztasszony arczbőre sárgás, termete erős, zömök, míg a városi nő arcza fehér és testalkata fekonny, mint valami beteges európai nőé. Testük a faj elsatnyulására mutat. Különösen észrevehető ez a főrangú nők között, akik a folytonos semmittevés folytán inkább törekeny játékbábuhoz hasonlítanak és megtört fényü szemekből a fiatalság daczára már a halál komolysága is kivehető. A japán nők, ellentétben a színházban látott tarka-barka ruháktól, mindannyian sötét-színű ruhákat viselnek. Minden ruhába feltűnő bő ujjakat csinálnak, melyekből kilátásznak a gömbölyű karok, melyek rendszeren finom és szép kezekben végződnek. Otthonukban sohasem zsémbelnek és nincs olyan japáni ember, aki e részben felesége ellen panaszkodott volna. Gyermeküket valóságos majomszeretettel dédelgetik és még a legszegényebb ember is ritkán jön haza anélkül, hogy gyermekeinek, ha egyebet nem, legalább egy-két szál virágot ne hozna. Műveltség tekintetében a japán nők felülmúlják az európai nőket és az ország legtávolabbi részében is található olyan nők, akik finomság és műveltség dolgában megsegyeniténék a legelőkelőbb párisi nőket is. Tévednek tehát azok, akik a japán nőt csupán színpadi figurának tekintik.

— **Amerikai szokások.** Az amerikai törvény a vadházasságot a legszigorubbant bünteti. Eltekintve attól, hogy az olyan ember, aki vadházas élet gyanuja alatt áll, minden társadalmi körből bojkottálva van, ha a törvény emberei rájönnek turpisságára, egyszerűen becsukják. A válóperek nagyon

Sz. 933—1909. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró mint teleshírvényi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtható Czeleán Kozmáné Popa Szora besenyői lakos végrehajtást szenvedő elleni 88 korona 28 fillér s járulék iránti végrehajtási ügyében Czeleán Kozma, Czeleán Anna, Czeleán Andras és Czeleán Flora besenyői lakosok végrehajtást szenvedők és társtulajdonosuk Obrezsán Danilla besenyői lakos kiskörének a besenyői 16. számú tjkvben A + 1. r. sz. 71. és 72. hr. sz. ház és kert 478 korona, — 5 r. sz. 895. hr. sz. szántó 56 korona, — 7. r. sz. 1477. hr. sz. szántó 142 korona, — 8. r. sz. 1550. hr. sz. rét 78 korona megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést Czeleán Kozmáné Popa Szora ár. vevő veszélyére elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1909. évi június hó 9-ik** napján délelőtt 10 órakor Besenyő községében tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár felén illetve kétharmadán alól nem fognak eladni.

Az a ki a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, s ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékán szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, — ha ennek a köteleességnek eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésen mely azonnal oltatandó, többé részt nem vehet, ugyancsak Czeleán Kozmáné késedelmes fizető az árverésen részt nem vehet.

Árverezni szándékozók, kincstár kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a ki küldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek alólrott teleshírvényi hatóságnál és Besenyő községében megtekinthetők.

A kir. járásbíró mint teleshírvényi hatóság.
Balázsfalva, 1909. évi március hó 12. napján.

Horváth
kir. járásbíró.

1281—1

GANZ-féle villamossági részv.-társ.
nagyenyedi építészeti vállalat

162 — 52

Főtér 32. sz.

Elvállalja középületek, magánházak, üzletek stb. teljes **villamos világítási és erőátviteli berendezésének** teljes felszerelését. Helyszíni felvételek és költségvetések kidolgozását díjtalanul végzi.

A házi berendezésekhez szükséges különféle világítótestekből, szellőztetőkből, elektromos motorokból és mindenféle villamos felszerelési anyagokból nagy választéku minta raktárt tart.

Berendezésekre vonatkozó mindenféle felvilágosításokat legnagyobb készséggel megad.

Értekezni reggel 8 órától este 6-ig lehet.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.

Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.

Előnyös	kölcsönöt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.	Üzletfeleink	részére telefon bevezetve 14. szám alatt.
Vásárol	és elad értékpapírokat.		
Letétbe	elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.		
Idégen	kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.		
Váltókat	az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttat le.		
Allandó betétet	a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.		

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.

A NAGYSZEBENI ÁLTALANOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 1/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.	c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.	D. 6 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
B. 5 1/2 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.	a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.	b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.	c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
C. 5 3/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.	d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.
a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	

Valamennyi kölcsön — az egyszers mindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetettik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

NAGYENYEDI re

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet l. fajtiszta anyagra.

Gyümölcsfák, dísz- és kerítésnövények stb.

Nemes szilvaesemétkben nagy készlet.

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökeres vesszők. Arjenyüket ingyen küld:

FISCHER és Társai.

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

58 — 88

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Allandóan raktáron vannak és árusítatnak azonnali palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba ellen	Boross, vesebaj ellen	Horgász, étvágygerjesztő
Borszéki főkut, az ásványvizek királya.	Borhegyi, gyuhajtó	Kaszon főkut (Salutaris) jód és lithium tartalmu.
Köszvény ellen.	Boholti, idült víz	Répáti, égvényes ásványviz
Borszéki Kossuth, vészegegyesség ellen	Előpataki, sárgaság ellen	Székely-Selters, idült gyomorba ellen
Bodoki Matild, alkális savanyvíz	Felsőrákosi Mária, legcsóhurut ellen	Sztojka, cukorbetegség ellen
	Margitligeti, idült ital	

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

48 10—21

RAKTAR: FENICHEL HERMANN özégnél NAGYENYEDEN.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruvgyar Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.